

Еснафи и търговци.

Еснафъ се нарича сдружението на занаятчиитъ отъ единъ и сжщъ занаятъ¹⁾. Въ турско време всички занаяти си имали своитъ еснафи, даже сдружавали се не само занаятчиитъ, но и по-дребнитъ търговци, продавачи на разни стоки. Въ Сливенъ е имало толкова еснафи, колкото и занаяти, на брой повече отъ 20. Майсторитъ на еснафа се събирали и всъка година избирали единъ свой *уста-башия* (*първомайсторъ*), както ще се е наричалъ и уста башията, презъ срѣднобългарското царство), неговъ помощникъ — *чаушинъ*, и *еснафски съветъ* отъ 3—4 членове. Уста башията винаги присѣствалъ на заседанията на еснафския съветъ по случай приемането на *шираци* и *калфи*, действалъ като третейски сѣдия между членоветъ на съюза и налагалъ глоби за нарушения или простѣпъци отъ страна на майсторитъ въ крѣга на операциитъ имъ като занаятчии (напримѣръ затварялъ дюгения имъ за нѣколко деня или имъ налагалъ да дадатъ известно количество восъкъ за въ полза на мѣстната църква). Събранието на еснафа се наричало *лонджа*, — дума отъ италиански произходъ, която ще е минала у насъ или направо отъ италианцитъ презъ срѣднитъ вѣкове, или отъ тѣхъ чрезъ Дубровничанитъ, които имали не само търговски, но и занаятчийски колонии въ България (Ср. Archive für slav Philol. IX, 691; Иречекъ, кн. Бѣлг. 248)²⁾

¹⁾ За схващането на понятието *занаятъ* у българитъ има много народни поговорки, които сочатъ хранената къмъ него *почитъ*, считането му като неизбѣжно и наложено условие за общественоекономичния развой: „човѣкъ безъ занаятъ не бива“, „който има занаятъ не остава гладенъ“ и т. н. Ср. Споменна книга на Софийския крояшки еснафъ отъ проф. Дръ Б. Цоневъ, стр. 9, Да се счита организацията на еснафитъ като дѣло на единъ човѣкъ (Ахи Евранъ Вели, XIII я вѣкъ) е погрѣшно; *ibid.* стр. 15.

²⁾ Основаването на първитъ еснафски съюзи датува още отъ времето на Нума Помпилия (Римъ), ако и въ началото си да сж били отъ религиозенъ характеръ. По-после тѣй нареченитъ римски *занаятчийски*